

TÜRKİYE GENELİNDE BİN FİRMA İLE YAPILAN ANKET

ÇARPICI SONUÇLAR ORTAYA ÇIKARDI

Küresel risklerin arttığı, döviz ve emtia fiyatlarında hızlı ve öngörülemeyen dalgalanmaların yaşandığı dönemde **Türk şirketlerinin yüzde 88'inin olası risklere karşı hazırlıksız olduğu ortaya çıktı.** Şirketlerin yüzde 12'si ise şirketin gelişmesini ve devamını tehlikeye düşüren sebeplerin erken teşhisi, bunun için gerekli önlemler ile çarelerin uygulanması ve riskin yönetilmesi amacıyla bir ekip kurduğunu ifade ediyor.

Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği'nin (TOBB) uluslararası danışmanlık şirketi Deloitte ile birlikte şirketlerin Türk Ticaret Kanunu'na ne kadar hazır olduklarını görebilmek için yaptığı anket çalışması çarpıcı sonuçlar ortaya koydu. TOBB'un internet sitesinden firmalarla yaptığı "TTKMetre" isimli ankete 51 ilden bine yakın firma katıldı. Katılan firmaların yüzde 80'i anket sorularının tamamını cevaplandırdı.

Şirketlerin genetik yapısını değiştirmesi beklenen Yeni Türk Ticaret Kanunu ile ilgili anketin önemli bulgular ortaya koyduğunu belirten TOBB Başkanı M. Rifat Hisarcıklıoğlu, "TOBB olarak şirketlerin yeni Türk Ticaret Kanunu'na uyumunu kolaylaştırmak ve eğitmek amacıyla Deloitte ile Türkiye genelinde 4 bini aşkın firmaya eğitim verdik. Ücretsiz seminerlerimiz devam ediyor. Anket sonuçları şirketlerin yeni kanuna uyum sürecinin henüz çok başında olduğunu gösteriyor. TOBB olarak yeni Türk Ticaret Kanunu'nun bazı maddelerine itirazımız olsa da şirketlerimizin geleceği için bu kanunun çok önemli olduğunu düşünüyoruz. Yeni döneme

YENİ TÜRK TİCARET KANUNU SOMUT OLARAK NELER GETİRİYOR?

1. Kurumsal yönetim; tüm parametreleriyle sisteme egemen olacak. Şirketler, adil yönetilen, şeffaf, hesap verebilir ve sorumlu işletmelere dönüşecek.
2. Şeffaflığı, UFRS ve bağımsız denetim güçlendirecek. Dünyaca kabul görmüş standartlar uygulama alanı bulacak. Bağımsız Denetim ve İşlem Denetimi şart koşulmakta.
3. Pay sahibi olmanın değeri yükseltilmekte.
4. Şirketlerin kuruluşu ve yeniden yapılanması kolaylaştırılmakta, ancak daha güvenceli hale getirilmekte.
5. Limited ortaklıklar ve anonim ortaklıklar mantık olarak yaklaştırılmakta.
6. Şirketler topluluğu tüm yönleriyle kanuni düzenlemeye kavuşturulmakta.
7. Şirketin kuruluşu rasyonel, akıcı, şeffaf bir sisteme bağlanıyor.
8. Sermayenin korunması, çok yönlü kurallarla güvence altına alınıyor.
9. Yönetim yapısının ve üst düzey yönetimin örgütlenmesine ilişkin çeşitli alternatifler getiriliyor.
10. Ortaklar ve yöneticiler, şirket kaynaklarını kullanamayacaklar.
11. Birleşmeler ve bölünmeler başta olmak üzere yeniden yapılanmalar açıkça düzenlendi.

uyum konusunda kamu dâhil bütün kesimler çalışmalarını hızlandırmalı" açıklamasında bulundu.

Deloitte Türkiye Yönetim Kurulu Üyesi ve ortağı M. Sait Gözüm ise, "Büyük işletmelerin yeni Türk Ticaret Kanunu'na ilgi gösterdiği gerek anket gerekse eğitim seminerlerimizde açıkça görülüyor. Öte yandan orta ve küçük boy işletmelerin önemli bir kesimiyse Kanun'un yürürlüğünün ertelenece-ği yönünde bir beklenti içindedir. Bu durum şirketlerin çalışmalarını yavaşlatmakta" dedi.

ŞİRKETLERİN NOT ORTALAMASI 4.38

Anket sonuçları, şirketlerin iş yapış sürecini değiştirecek, kurumsal yönetişim, şeffaflık ve uluslararası standartlar getiren yeni Türk Ticaret Kanunu'na uyum sürecinin başında olduğunu gösteriyor. Şirketlerin yüzde 14.8'i geçer not alırken, yüzde 85.2'sinin yeni kanuna hazır olmadığı ortaya çıktı. 10 üzerinden 7'yi geçer not olarak baz aldığımızda ise mevcut şirketlerin değerlendirme ortalaması 4.38'de kalıyor.

Yeni Türk Ticaret Kanunu'na hazırlık sürecine anonim şirketler limitedlere oranla daha aktif görülürken, 250 ve daha üstü çalışan sayısı olan şir-

TABLO 1	ORTALAMA
Genel Değerlendirme	4,38
Mali Durum, Finansal Raporlama &UFRS ile Özdeş TMS	4,48
Bilgi Toplumu Hizmetleri ve Bilgi Güvenliği	5,81
Şirketin Temel Yapısı, Yönetim Organları ve Paysahipliği Hakları	5,15
Bağımsız Denetim	4,21
Risk Yönetimi, İç Denetim ve İç Kontrol	2,46

(*) *Yandaki tabloda görüldüğü gibi şirketler beş farklı kategoride değerlendirilmiştir. Ankete katılan tüm şirketlerin değerlendirme ortalaması 10 üzerinden 4,38 olup şirketlerin Türk Ticaret Kanunu'na uyum sürecinin oldukça başında olduğunu gösteriyor. Geçerli not bu süreçte 10 üzerinden 7.00'dir. Bilgi Toplumu Hizmetleri 5.81 ile hazır duruma en yakın olan unsur olarak gözükmekte. Risk yönetimi, iç denetim, iç kontrol ise hazır olmaya en uzak kriter olarak dikkat çekiyor..*

TABLO 3	10 ÜZERİNDEN 7 VE ÜSTÜ PUAN ALAN ŞİRKET YÜZDESİ
Genel Değerlendirme	14.8%
Mali Durum, Finansal Raporlama &UFRS ile Özdeş TMS	15.7%
Bilgi Toplumu Hizmetleri ve Bilgi Güvenliği	49.0%
Şirketin Temel Yapısı, Yönetim Organları ve Pay Sahipliği Hakları	22.5%
Bağımsız Denetim	26.5%
Risk Yönetimi, İç Denetim ve İç Kontrol	8.4%

(*) *7'yi geçer not olarak aldığımız takdirde, geçer not alan şirket ortalaması % 14.8'dir.*

TABLO 3	ŞİRKET TİPİ			GENEL ORTALAMA
	ANONİM	LİMİTED	GRUP ŞİRKETLERİ	
Genel Değerlendirme	5,18	3,95	3,96	4,38
Mali Durum, Finansal Raporlama & UFR	5,27	3,98	4,41	4,48
Bilgi Toplumu Hizmetleri ve Bilgi Güvenliği	6,61	5,3	5,45	5,81
Şirketin Temel Yapısı, Yönetim Organları	6,01	4,68	4,8	5,15
Bağımsız Denetim	5,45	3,47	3,86	4,21
Risk Yönetimi, İç Denetim ve İç Kontrol	2,58	2,25	2,89	2,46

(*) *Şirketler anonim, limited ve grup şirketleri olmak üzere 3 kategoride değerlendirilmiştir.*

TABLO 4	ÇALIŞAN SAYISI					
	10'DAN AZ	10-50 ARASI	50-100 ARASI	100-250 ARASI	250'DEN FAZLA	GENEL ORTALAMA
Genel Değerlendirme	3,82	4,26	4,86	5,12	5,74	4,38
Mali Durum, Finansal Raporlama & UFR	3,94	4,2	5,08	5,2	6,06	4,48
Bilgi Toplumu Hizmetleri ve Bilgi Güvenliği	5,05	6,05	6,67	7,05	6,61	5,81
Şirketin Temel Yapısı, Yönetim Organları	4,81	5,09	5,35	5,36	6,25	5,15
Bağımsız Denetim	3,45	3,99	4,87	5,46	6,02	4,21
Risk Yönetimi, İç Denetim ve İç Kontrol	2,15	2,2	2,65	2,55	3,8	2,46

TABLO 5	CİRO					
	5 MİLYON $	5-25 MİLYON $	25-50 MİLYON $	50-100 MİLYON $	100 MİLYON $ +	GENEL ORTALAMA
Genel Değerlendirme	3,96	4,69	5,4	5,45	5,96	4,38
Mali Durum, Finansal Raporlama & UFR	4,1	4,67	536	542	639	4,48
Bilgi Toplumu Hizmetleri ve Bilgi Güvenliği	5,46	6,34	6,77	6,87	6,21	5,81
Şirketin Temel Yapısı, Yönetim Organları	4,38	5,41	6,03	6,12	6,21	5,15
Bağımsız Denetim	3,6	4,8	5,71	5,18	6,53	4,21
Risk Yönetimi, İç Denetim ve İç Kontrol	2,12	2,42	3,14	3,54	4,64	2,46

(*) Kategoriler şöyledir: *5 milyondan dolardan az, 5-25 milyon dolar arası, 25-50 milyon dolar arası, 50-100 milyon dolar arası, 100 milyon dolardan fazlası.*

ketlerdeki hazırlığın genel ortalamanın çok üstünde olduğu dikkat çekiyor. 10'dan az çalışanı olan KOBİ'lerde genel ortalama 3 bandında olurken, çalışan sayısı ve ciro açısından büyük şirketlerde bu oranın ortalama 6 baz puanda olduğu dikkat çekiyor.

RİSKLERE "DUYARSIZ", TEKNOLOJİYE MERAKLIYIZ

Yeni Türk Ticaret Kanunu her sermaye şirketinin bir internet sitesi açmak, şirketin internet sitesi mevcutsa bu sitenin belli bir bölümünü kanunda belirtilen asgari hususları yayımlanmasına ayırmak ve elektronik dosyaları yedeklemeyi zorunlu kılıyor. Anket sonuçları da şirketlerin teknolojik altyapı açısından diğer tüm kriterlere göre daha hazırlıklı olduğunu gösteriyor. Ankete katılan şirketlerin yüzde 70'nin web sitesi bulunurken, yine yüzde 70 gibi yüksek bir oranı gerekli bilişim güvenlik alt yapısının mevcut olduğunu ifade ediyor.

Teknolojiyi yakından takip eden şirketlerin, olası ekonomik ve diğer risklerin takibinde ve önlem alınmasında ise daha "hantal" davrandıkları göze çarpıyor. Şirketlerin yüzde 88'i olası ekonomik risklere karşı herhangi bir hazırlık yapmıyor. Yüzde 12'si ise şirketin gelişmesini ve devamını tehlikeye düşüren sebeplerin erken teşhisi, bunun için gerekli önlemler ile çarelerin uygulanması ve riskin yönetilmesi amacıyla bir ekip kurduğunu ifade ediyor.

Şirketlerin yüzde 25'inde iş akış süreçlerini izlemek ve yönetim kurulunu bilgilendirmek üzere iç denetim birimi mevcut. İç denetim birimi aktif ve ağırlıklı olarak büyük ölçekli firmalarda uygulanıyor.

EN HAZIRLIKLI İLLER KOCAELİ VE İZMİR

Anket sonuçları sektörel olarak kimya/plastik/kağıt ve gıda sanayilerinin, il bazında ise İzmir ve Kocaeli'ndeki şirketlerin yeni Türk Ticaret Kanunu'na daha hazırlıklı olduğunu gösteriyor.

Yeni Türk Ticaret Kanunu 1 Ocak 2013 tarihinden itibaren gerek ticari defterlerin tutulmasında, gerek münferit ve konsolide finansal tablolarının düzenlenmesinde Türkiye Muhasebe Standartları'nın uygulanmasını zorunlu kılıyor. Ankete katılan firmaların yüzde 64 gibi yüksek bir oranı bu konuda yükümlülükleri bildiklerini belirtirken, yüzde 29'u Uluslararası Finansal Raporlama Standartları'na (UFRS) aşina olduğunu belirtiyor. Şirketlerin yalnızca yüzde 15'i yeni muhasebe sistemine uyum için kaynak ayırıyor veya ayırmayı planlıyor.

> Şirketlerin yapısını ve işleyişini kökten değiştirecek olan ve Temmuz 2012 tarihinden itibaren **aşama aşama yürürlüğe girecek yeni Türk Ticaret Kanunu**'na Türkiye'deki şirketlerin yüzde 85'i hazır değil.

ŞİRKETE BORÇLANMALAR AZALMAKLA BİRLİKTE DEVAM EDİYOR

Yeni Türk Ticaret Kanunu, şirketlerde yaygın olan "Ortaklar cari hesabı" uygulamasını kaldırarak, anonim ve limited ortaklıklarda pay sahibine ve ortağa "şirkete borçlanma yasağını" getiriyor. Anketi yanıtlayan şirket yetkililerinin yüzde 50'si şirket ana sözleşmelerini yeni kanun ile uyumlu hale getirmeleri gerektiğini bildiklerini vurgularken, yüzde 40 gibi bir oran yönetici, ortak ve yakınlarının şirkete borçlanmaya devam ettiğini ifade ediyor. Şirketlerin yüzde 20'si yöneticilerine ücret/huzur hakkı/ikramiye/kâr payı şeklinde yapılan ödemelere ana sözleşmede veya genel kurul bilgilendirmelerinde yer verirken, şirketlerin yüzde 15'inin genel kurul yönergesi, yüzde 35'inin teşkilat yönetmeliği bulunuyor. Şirketlerin yüzde 55'i yıllık faaliyet raporu hazırlarken, yüzde 35'i 1 Mart 2013 tarihine kadar bağımsız denetçi seçimi için hazırlıklara başlamış durumda.